

نام درس: زبان فارسی چهارم تجربی

نام دبیر:

تاریخ برگزاری:

مدت امتحان: ۷۰ دقیقه

باسمه تعالی

امتحانات نوبت اول ۹۴-۱۳۹۳

دبیرستان نمونه دولتی نخبگان، منطقه ۲ تهران

شماره ی صندلی:

نام:

نام خانوادگی:

کلاس:



الف) متون نظم و نثر (۶ نمره)

- | | | |
|----------|---|--------------------------------------|
| ۰/۵ نمره | ۱- نی ، حریف هر که از یاری برید | پرده هایش پرده های ما درید |
| ۰/۵ نمره | ۲- شماریت با من ببايد گرفت | بدان تا جهان ماند اندر شگفت |
| ۰/۵ نمره | ۳- منی چون بپیوست با کردگار | شکست اندر آورد و برگشت کار |
| ۰/۵ نمره | ۴- عشق او باز اندر آوردم به بند | کوشش بسیار نامد سودمند |
| ۰/۵ نمره | ۵- بگفت گر بخواهد هر چه داری؟ | بگفت این از خدا خواهم به زاری |
| ۰/۵ نمره | ۶- چون شبنم اوفتاده بودم پیش آفتاب | مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم |
| ۰/۵ نمره | ۷- دی درگذار بود و نظر سوی ما نکرد | بی چاره دل ، که هیچ ندید از گذار عمر |
| ۰/۵ نمره | ۸- تو کی دانی که لیلی چون نکویی است | کزو چشمت همین بر زلف و رویی است |
| ۰/۵ نمره | ۹- مهین مهرورزان که آزاده اند | بریزند از دام جان تارها |
| ۰/۵ نمره | ۱۰- هر کجا بیندم از دور ، کند | چهره پر چین و جبین پر آرنج |
| ۰/۵ نمره | ۱۱- به غنچه گوی که از روی خویش پرده فکن | که مرغ دل ز فراق رخت پریشان شد |
| ۰/۵ نمره | ۱۲- شیخ بو عبدالله باکو ، یک روز در مجلس شیخ ما بی خویشتن نشسته بود، پای به گرد کرده. | |

(ب) معنی لغت (۱ نمره)

۱- میان خیمه ها در تهجد و نیایش فرو رفتند.

۲- پروردگار، مگذار نسبت به ملاحی و مناھی بی پروا باشم..

۳- یکی آواز داد که این پیر زندیق آمد

۴- شهد در کام من و تو مست شرنگ.

(پ) خود آزمایی و درک مطلب (۷ نمره)

۱- مصراع دوم این بیت تلمیح به کدام آیه ی قرآن دارد؟

«همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بپوشی همه پیشی تو بکاهی همه کمی تو فزایی»

۲- چرا «نی نامه»ی مولانا به رغم اینکه به نیایش های متداول و مرسوم شبیه نیست، نوعی نیایش تلقی شده است؟

۳- مفهوم بیت مقابل چیست؟ «در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم سرزنش ها گر کند خارمغیلان غم مخور»

۴- در بیت زیر مرجع ضمیر «این» چیست؟ یک ترکیب وصفی مقلوب نشان بدهید.

بگفت او آن من شدزو مکن یاد بگفت این کی کند بیچاره فرهاد

۵- ضمیر متصل مشخص شده چه نقشی دارد؟

گفتم بینمش مگرم درد اشتیاق ساکن شود، بدیدم و مشتاق تر شدم

۶- سعدی در بیت «گویند روی سرخ تو، سعدی، که زرد کرد؟ / اکسیر عشق بر من افتاد و زرد شدم» علت زرد رویی را

چه می داند؟

۷- مفهوم بیت «به حرص ار شربتی خوردم ، مگیر از من که بد کردم / بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا» چیست؟

۸- در بیت مقابل نوع «را» را مشخص کنید. «از قضا خورد دم در به زمین / و اندکی رنجه شد او را آرنگ»

۹- با توجه به بیت زیر منظور از «شباباش بهاری» چیست؟

«بهاران که شاباش ریزد سپهر به دامن گلشن ز رگبارها»

۱۰- با توجه به رباعی زیر به سوالات پاسخ دهید.

«کس چون تو طریق پاک بازی نگرفت با زخم نشان سرفرازی نگرفت»

زین پیش دلاورا، کسی چون تو شگفت حیثیت مرگ را به بازی نگرفت»

الف) چه چیز در این رباعی به مدال افتخار تشبیه شده است؟

ب) مفهوم مصراع پایانی چیست؟

۱۱- معادل امروزی اصطلاح «خطی به وی فرو نتوان کشیدن» چیست؟

۱۲- در بیت «من به هر جمعیتی نالان شدم / جفت بدحالان و خوش حالان شدم» بدحالان و خوش حالان "چه کسانی

هستند؟

۱۳- نخستین چاره اندیشی مردم در مقابل بیداد ضحاک چه بود؟

نمره ۰/۲۵

۱۴- مفهوم بیت «حسنت به ازل نظر چو در کارم کرد / بنمود جمال و عاشق زارم کرد» چیست؟

نمره ۰/۲۵

۱۵- با توجه به بیت «پا بر سر سبزه تا به خواری نهدی / کان سبزه ز خاک لاله رویی رسته است» ازه ی مشخص شده از نظر دستوری چه نوع کلمه ای است؟

نمره ۰/۲۵

۱۶- جمله ی «این تنها خصوصیت سعدی است که سخنش به سخن همه شبیه باشد و به هیچ کس شبیه نباشد.» کدام ویژگی کلام سعدی را نشان می دهد؟

نمره ۰/۲۵

۱۷- پرورش یافتن فریدون در غار به هنگام کودکی شبیه پرورش یافتن کدام پیامبر الهی است؟

ت) تاریخ ادبیات و در آمد (۲ نمره)

نمره ۰/۲۵

۱- کدام زمینه از چهار زمینه حماسه بیش ترین بخش آن را تشکیل می دهد؟

نمره ۰/۲۵

۲- کدام یک از آثار حماسی زیر منظوم است؟ (یا منثور نیست)

نمره ۰/۲۵

الف) اخبار رستم ب) حمزه نامه پ) گیل گمش ت) ابومسلم نامه

نمره ۰/۲۵

۳- از اوایل قرن ششم، عرفان و اصطلاحات صوفیه، توسط چه کسی به حوزه غزل راه می یابد؟

نمره ۰/۲۵

۴- قدیم ترین و معتبرترین کتاب های فارسی در تصوف چه نام دارد؟

نمره ۰/۲۵

۵- استادانه ترین نمونه های معاصر مناظره، متعلق به کدام شاعر است؟

نمره ۰/۲۵

۶- کدام یک از آثار زیر حسب حال نیستند؟

الف) از پاریز تا پاریس ب) دانشگاه های من پ) منطق الطیر ت) تذکره الاولیا

۷- نوشته ی زیر درباره ی کدام اثر است؟

«مجمدبن منور، آن را در احوال جدش در سه باب نوشته است. این کتاب نمونه ای زیبا از شرح حال نویسی است.»

نمره ۰/۵

۸- کمال منظومه های عاشقانه رادر آثار چه کسی باید جستجو کرد؟

ث) آرایه ها و نکات بلاغی (۲ نمره)

نمره ۰/۲۵

۱- در متن زیر نوع اضافه های مشخص شده را بیان کنید.

« مگذار که صولت خشم ، حصار بردباری مرا در هم بشکنند و حمله ی حسد ، مناعت فطرت مرا به خفت

نمره ۰/۵

و مذلت کشاند.»

۲- در بیت زیر مفعول را بیابید.

نمره ۰/۱۵

«عشق او باز اندر آوردم به بند کوشش بسیار نامد سودمند»

نمره ۰/۲۵

۳- در بیت زیر کنایه مشخص شده را معنا کنید.

«بگفتا گر خرامی در سرایش؟ بگفت اندازم این سرزیر پایش»

۴- در بیت زیر جای اصلی ضمیر 'م' کجاست؟ از نظر دستوری به آن چه می گویند؟

نمره ۰/۱۵

«گفتم ببینمش مگرم درد اشتیاق ساکن شود ، بدیدم و مشتاق تر شدم»

نمره ۰/۱۵

۵- آرایه ی بارز این بیت چیست؟ «رود شاخ گل در بر نیلوفر برقصد به صد ناز گلنارها»

نمره ۰/۱۵

ج) حفظ شعر (۲ نمره)

نمره ۰/۱۵

مجموع

بارم

نمره ۲۰

۱- همه غیبی تو بدانی ، همه تو بپوشی

همه تو بگاهی ، همه کمی تو فزایی

۲- حافظ سخن بگو که بر

این نقش ماند از قلمت

۳- گوشم به راه ، تا که خبر می دهد ز

..... بیامد و من بی خبر شدم

۴ همه عزیزی و جلالی ، همه علمی و

همه نوری و ، همه جودی و جزایی

موفق باشید. کاکاوند.

صفحه: ۴... از ۴...۴...

نمره ورقه (به عدد):	به حروف:	نمره تجدیدنظر به عدد:	به حروف:
نام/ نام خانوادگی دبیر:	تاریخ / امضاء:	نام/ نام خانوادگی دبیر:	تاریخ / امضاء: